

[Statsministeren.]

slutningerne som Retningslinierne for Islands Regering.

Samtidig med de ovennævnte Altingsbeslutninger vedtog Altinget en særlig Beslutning om Valg af Rigsforstander til Udøvelse af den Myndighed, der normalt udøves af Kongen. Denne Myndighed var, som det vil erindres, straks efter den 9. April 1940 midlertidigt blevet overdraget til det islandske Ministerium, en Foranstaltning, som fra dansk Side kun kunde opfattes som noget efter Omstændighederne naturligt. Det, der senest er sket, er videregaaende, idet Kongemyndigheden nu er lagt i Hænderne paa een Mand, en Rigsforstander, i Stedet for som hidtil at være hos et kollegialt Organ. Det er dog forstaaeligt, at en saadan Ordning fra et administrativt Synspunkt frembyder visse Fordele, og vi har Ret til at gaa ud fra, at der ved denne Nyordning, der jo ligesom den hidtidige er noget midlertidigt, ikke tilstræbes andre Formaal end rent praktiske. Til Rigsforstander er for et Aar valgt Islands tidligere Gesandt i København, Hr. Sveinn Bjørnson, der ved sin Overtagelse af det nye Embede i varme og anerkendende Ord hyldede Hans Majestæt Kong Christian den Tiende og i Vendinger, der vidnede om virkelige Venskabsfølelser, gav Udtryk for den islandske Nations Følelser af Sympati og Hengivenhed over for Broderlandet Danmark. Jeg vil gerne benytte denne Lejlighed til fra dette Sted at sige, at et saadant Vidnesbyrd om de to Brodernationers Samhørighed af os Danske værdsættes meget og af Hjertet gengældes.

Med Hensyn til Islands Besættelse er der i Begyndelsen af Juli Maaned indtraadt en principiel Ændring, idet der er truffet den Ordning, at Besættelsen overtages af Amerikas forenede Stater. De første Meddelelser herom maatte man nærmest forstaa paa den Maade, at de engelske Besættelsestropper skulde trækkes tilbage, efterhaanden som de amerikanske ankommer. Der synes dog i denne Henseende at herske nogen Uklarhed, idet der foreligger Oplysninger, der tilsyneladende er indbyrdes modstridende. Faktisk staar der ifølge de foreliggende Oplysninger i Dag saavel britiske som amerikanske Tropper i det neutrale Island.

Det vil erindres, at Islands Regering i sin Tid, efter at Landet var blevet besat af England, nedlagde en energisk Protest mod denne Foranstaltning. Der henvistes til denne Protest i den islandske Regerings officielle Erklæring af 11. April 1940,

gaaende ud paa, at Island hverken kunde eller vilde deltage i Alliance med nogen Part og vilde protestere mod enhver Foranstaltning, der strider mod Islands erklærede Neutralitet. Erklæringen om, at Island stedse vilde forblive neutralt, blev afgivet af den islandske Regering i 1918 og i Henhold til Forbundsloven af Danmark notificeret for de udenlandske Magter.

Den Omstændighed, at Amerikas forenede Staters Overtagelse af den militære Besættelse af Island hviler paa en Overenskomst mellem den islandske og den amerikanske Regering, berettiger ingenlunde til den Antagelse, at Island skulde have ønsket at opgive eller principielt at ændre det for Landet fundamentale Standpunkt om dets stedseværende neutrale Stilling, hvilket Standpunkt senest fandt Udtryk i den ovennævnte islandske Regeringserklæring af 11. April 1940. I denne Forbindelse bør ogsaa erindres den Meddelelse, som den islandske Regering den 14. Januar 1941 offentliggjorde angaaende nogle amerikanske Presseforlydender om Planer, gaaende ud paa, at den amerikanske Regering skulde have til Hensigt paa amerikanske Skibe at bringe Krigsmateriel til Island for dær at omlade dette i engelske Skibe. Det fremgik af nævnte Meddelelse, at den islandske Regering, der aabenbart følte sig ilde berørt af disse Presseforlydender, havde givet sin Generalkonsul i New York Forholdsordre i Sagens Anledning, og at Generalkonsulen efter at have rettet en Henvendelse til den amerikanske Regering havde indberettet, at Rygterne savnede Grundlag i Virkeligheden. Det tilføjedes i den her omtalte Meddelelse fra den islandske Regering, at Generalkonsulen i New York selvfølgelig vilde være opmærksom paa, hvorvidt Spørgsmaalet om Krigsmaterieltransporter via Island maatte dukke op paa ny for da straks at indberette herom til den islandske Regering. Meddelelsen efterlod ingen Tvivl om, at det var den islandske Regerings bestemte Hensigt at undgaa og at modsætte sig, at Island blev anvendt som Omladningsplads for Krigsmateriel. Den kan tages som et Udtryk for Islands Fastholden ved Neutralitetspolitikken.

Lige saa lidt som den engelske Besættelse var ønsket fra islandske Side, lige saa lidt kan der antages at have foreligget noget Ønske hos den islandske Regering om at se denne Besættelse afløst af en amerikansk. Om hele Baggrunden for den trufne Nyordning har vi her i Danmark af naturlige Grunde kun kunnet modtage meget sparsomme Oplysninger. For Island maa der